

РЕШЕНИЕ

№ 173

гр. Благоевград, 07.04.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

**ОКРЪЖЕН СЪД – БЛАГОЕВГРАД, ВТОРИ ВЪЗЗИВЕН
ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ**, в публично заседание на първи март през две
хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Надя Узунова

Членове: Румяна Бакалова
Миглена Йовкова

като разгледа докладваното от Румяна Бакалова Въззивно гражданско дело
№ 20221200500023 по описа за 2022 година

Производството е образувано по реда на чл.258 и сл.ГПК,инициирано по
жалба на адв.П.Й.,в качеството му на особен представител на ДР. Д.
ЯНК.,насочена срещу решение № 8213/25.10.2021г.,постановено по гр.д.№
1140/2020 по описа на РС Петрич.В жалбата са направени оплаквания за
необоснованост и незаконосъобразност на съдебния акт,както и че е
постановен при допуснати процесуални нарушения.

Твърди,че неправилно е прието за установено от първоинстанционния
съд,че срокът за ползване на овърдрафта се удължава автоматично всеки път
за нов едногодишен период,при условие,че никоя от страните не е уведомила
другата за прекратяване на договора по реда предвиден в общите
условия.Неправилно е прието от първоинстанционния съд,че между страните
е имало преддоговорни правоотношения и съответно индивидуално
договаряне.Неправилно не е уважено и възражението за давност,тъй като
неправилно РС Петрич е приел,че задължението е било изискуемо от
08.10.2020г.

Поддържа,че с оглед така неправилно приети за установени факти по
делото,РС Петрич е направил и незаконосъобразни изводи. Подробно са

развити съображения за основателност на оплакванията във въззивната жалба. Моли да се постанови решение, с което да се отмени обжалваното и се постанови друго, с което иска да бъде отхвърлен.

От ответната страна "Първа Инвестиционна банка" АД е постъпил писмен отговор, с който се оспорва жалбата.

Подадената жалба е допустима, като постъпила в срок, от страна по делото, чрез пълномощник с надлежна представителна власт и която страна има право и интерес от обжалване на постановения съдебен акт.

С оглед правомощията си по чл. 269 ГПК, въззивният съд намира обжалваното решение за валидно и допустимо, а по правилността му съобрази следното:

От представените по делото писмени доказателства е видно, че между страните е подписан договор за издаване на кредитна карта от 02.06.2007 г., по която се превежда и сума от 10 000 лв. под форма на кредит овърдрафт. Срокът за ползване на овърдрафта е бил до 02.07.2009 г. Договорът е препращал и към общи условия, като има клауза, че клиентът е запознат с тях. Банката е предоставила и револвираща международна кредитна карта с чип „VISA Gold“, „открил е сметка и по тази карта е предоставила кредит в размер на 10 000 лв. В чл. 7 от договора годишния лихвен процент за извършване на безналични разплащания е бил 13%, а за всички останали транзакции 15%. Освен това в чл. 8 страните са уговорили, че при неплащане на месечна погасителна вноска или надвишаване размера на кредитния лимит се заплаща наказателна лихва в размер на договорения лихвен процент с надбавка от 12 пункта.

С назначената и изслушана съдебно-счетоводна експертиза се установява, че кредитът е бил отпуснат, като е бил усвоен още на 19.02.2008 г., когато е констатирано неразрешен овърдрафт, след което ответникът е внасял суми за погасяване, като същевременно е и теглил. На 19.04.2009 г. сумата по кредита е усвоена и по кредита не са постъпвали повече вноски, които обобщаващи данни от вещото лице са с известна неточност, тъй като в таблицата на л. 98 е дадено още едно погашение на 19.07.2009 г. от 24.43 лв. Видно от същата таблица от заключението, внесените суми от ответника за погасяване на задължението са в размер на 11 961.02 лв. Главницата по счетоводни документи е останала неиздължена в размер на 10 000 лв., като са изчислени

и договорни лихви в договорените размери по чл.7 от договора.

Кредитът е бил обявен за изцяло и предсрочно изискуем,считано от 08.10.2020г.,след връчване на покана до ответника за изпълнение на задължението в определения му срок.

Няма спор,че няма постъпили суми за изпълнение по това кредитно задължение след посочената дата 19.07.2009г.

Макар в договора срокът да е определен,съгласно общите условия,действали към момента на сключване на договора чл.36,срокът се удължава автоматично за нов едногодишен период,ако нито една от страните не е поискала да бъде прекратен.

Въззивният съд не споделя извода на първоинстанционният съд,че клаузите по настоящия договор са индивидуално уговорени,което обстоятелство е в тежест на ищцовата страна.В представеното кредитно досие няма данни за такова договаряне.Соченото от първоинстанционния съд в тази посока писмено доказателство всъщност е становище за ново експресно искане за издаване на кредитна карта без депозит,което е изготвено от служител на банката,без данни за волеизявления на ищеца.В него не е посочен лихвен процент,който е подлежал на договаряне,нито е посочено годишен процент разходи,което не е уточнено и в договора,подписан между страните.Договорът е от стандартен тип, върху условията на който клиентът не е могъл да влияе и който препраща и към общите условия.

При така установеното от фактическа страна ,от правна съдът съобрази следното:

Страните са обвързани от договор за издаване на кредитна карта с дата 02.06.2007г.,като по тази карта ищецът е предоставил банков кредит овърдрафт на Д.Я. на стойност 10000лв. Договорът, сключен между страните на 02.06.2007 г., съдържа две съглашения между ищеца и ответника, които са свързани помежду си: договор за откриване на разплащателна сметка и договор за предоставяне на банков кредит във форма на "овърдрафт" по откритата разплащателна сметка.Относно срока му ,съдът намира,че следва да се приложат разпоредбата на чл.36 от раздел 17 от Общите условия,действали към този момент.Нито една от страните не е поискала прекратяване на договора,поради което неговото автоматично действие е използвано многократно във времето.Възможностите,които дават общите

условия за обявяването на кредита за предсрочно изискуем са свързани със задължителните указания, че дори да има клауза за автоматична предсрочна изискуемост, то след като договора е сключен в писмено форма, следва и в писмена форма да бъде прекратен /развален/. Видно е от заключението на вещото лице, че ответникът е теглил суми по този договор до 12.08.2015г.

Наличието на две съглашения в договора водят съда до извода, че за него се прилага ЗПК /отм/, но действащ към момента на сключването му и е извън изключението на чл.3 ал.4 ЗПК.

Последователна е практиката на Съда на ЕС по тълкуването и приложението на Директива 93/13/ЕИО на Съвета от 5 април 1993 година относно неравноправните клаузи в потребителските договори, според която съдът е длъжен да следи служебно за наличието на неравноправни клаузи в потребителските договори, дори и такова възражение да не е било направено от потребителя. По отношение на договорите за кредит на общо основание и съгласно чл. 24 от ЗПК се прилагат правилата на чл. 143 – чл. 148 от ЗЗП. В настоящия казус възражение за неравноправни клаузи на сключения договор за наведени от ответника с отговора на ИМ, както и с доводите по въззивната жалба пред настоящата съдебна инстанция относно неправилна преценка на първоинстанционния съд, че клаузите в договора са индивидуално уговорени. Макар и поместени в индивидуалния договор с ответника, а не в общи условия към него, клаузите на договора не са индивидуално уговорени по смисъла на чл. 146, ал. 2 от ЗЗП. Касае се до еднотипни договори за паричен заем, усвояван чрез овърдрафт, върху чието съдържание потребителят не може да влияе. Не е доказал условията по договора да са били уговорени с ответника индивидуално. По тези съображения съдът намира, че същите следва да бъдат подложени на проверка за тяхната равноправност – по арг. от чл. 146, ал. 1 от ЗЗП. В чл. 143, ал. 1 от ЗЗП се съдържа обща дефиниция за неравноправна клауза в договор, сключван с потребител, според която това е всяка уговорка във вреда на потребителя, която не отговаря на изискването за добросъвестност и води до значително неравновесие между правата и задълженията на търговеца или доставчика и потребителя. В чл. 143, ал. 2, т. 5 от ЗЗП е посочено, че неравноправна по смисъла на ал. 1 от ЗЗП е клауза, която задължава потребителя при неизпълнение на неговите задължения да заплати необосновано високо обезщетение или неустойка. Съгласно предвиденото в чл. 8 от Договор за

издаване на международна револвираща кредитна карта с чип и предоставяне на овърдрафт по разплащателна сметка № BG FINV 915010 BGN0M7D6, при наплащане на месечна погасителна вноска банката начислява наказателна лихва в размер на договорения лихвен процент с надбавка от 12%, която разпоредба е в противоречие с императивната норма на чл. 33, ал. 2 вр. ал. 1 от ЗПК и неравноправна по смисъла на чл. 143, ал. 2, т. 1, вр. ал. 1 от ЗЗП, поради което и на основание чл. 146 от ЗЗП, вр. чл. 24 от ЗПК и чл. 21 от ЗПК е нищожна. Според чл. 19, ал. 1 ЗПК (отм.) , но действащ към момента на сключването на процесния договор, при забава на потребителя кредиторът има право само на лихва за времето на забавата. Съгласно чл. 19, ал. 2 ЗПК (отм.) , когато потребителят забави дължимите от него плащания по кредита, обезщетението за забава не може да надвишава законната лихва. Следователно законът не позволява страните да уговорят в договора лихва за забава, различна по размер от законната лихва. В случая в договора е записано, че се дължи наказателна лихва в размер на договорения лихвен процент с надбавка от 12%. Очевидно е, че тази лихва по размер е много по-висока от законната лихва, поради което страните не са имали правото да я уговорят в отношенията си. Клаузата за наказателната лихва се явява нищожна, като противна на закона, поради което вземането за лихвата не се дължи.

Съдът не констатира други неравноправни клаузи. Но от друга страна в претенцията на ищеца не е включена такава наказателна лихва по т.8 от договора и видно и от заключението на вещото лице, лихвата е начислена съгласно уговорената възнаградителна лихва по чл.7 от договора.

Според настоящия състав на съда вземането за главницата не е погасено по давност, а от там да се приеме, че е погасено и задължението за лихва. Договорът не е фиксиран със срок, тъй като съдържа клауза за автоматичното му подновяване. И тъй като страните до 08.10.2020г. не са предприели мерки за прекратяването му или обявяването му за предсрочно изискуем, с волеизявлението на ищеца, задължението става изискуемо. За погасяване на задължението за главница по договор за кредит е приложим общия 5 годишен давностен срок по чл. 110 ЗЗД. Установената съдебна практика приема, че паричното задължение за главница, за което е уговорено, че ще се погасява с отделни вноски, не превръща тези вноски в периодични

плащания по смисъла на чл. 111, б. "в", предл. 3 ЗЗД.

Съгласно общите правила давността започва да тече от деня, в който вземането е станало изискуемо (чл. 114, ал. 1 ЗЗД), като тя се прекъсва при предявяване на иск (чл. 116, б. "б", предл. 1 ЗЗД) и не тече в хода на самото съдебно производство (чл. 115, ал. 1, б. "ж" ЗЗД). След като съдът приема, че в случая при тази договореност на страните задължението е изискуемо от 08.10.2020г., то давностния срок по чл. 110 ЗЗД не е изтекъл.

По изложените съображения съдът намира, че постановеното решение на РС Петрич следва да се потвърди, като на въззиваемата страна се присъдят разноски.

Мотивиран от изложеното съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 8213/25.10.2021г., постановено по гр.д. № 1140/2020 по описа на РС Петрич.

ОСЪЖДА ДР. Д. ЯНК. да заплати на „Първа инвестиционна банка“ АД направените разноски пред въззивната инстанция в размер на 1150лв.47 ст.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба, подадена в едномесечен срок от връчването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____